

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

100169 9187

Ej hem kn!

(nr.) Stats-arkivet.
Ital.

**BENITO MUSSOLINI
FASCISMENS
DOKTRIN**

NOVISSIMA — ROMA

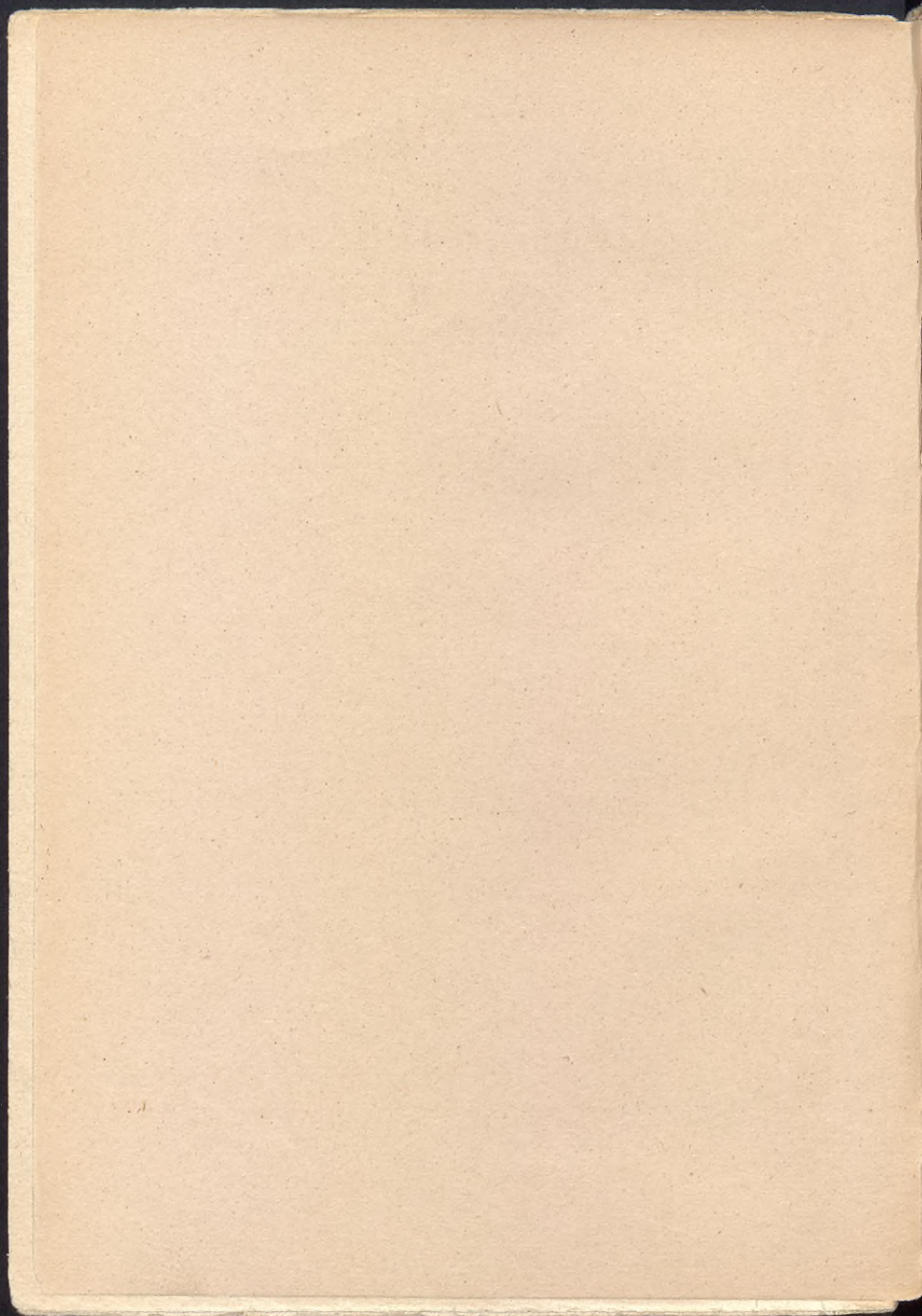

*44/599

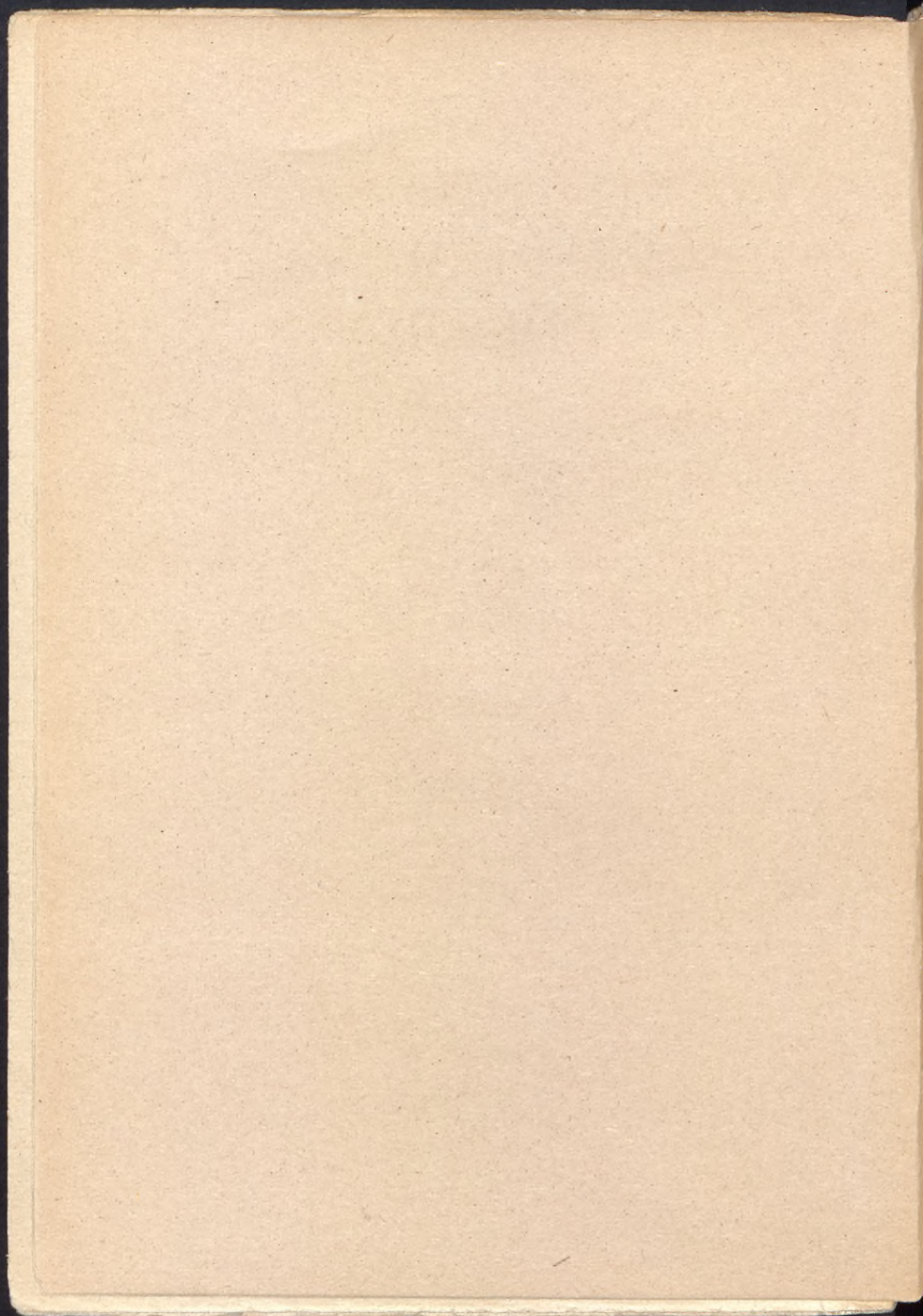
220

FASCISMENS
D O K T R I N

BENITO MUSSOLINI
FASCISMENS
DOKTRIN

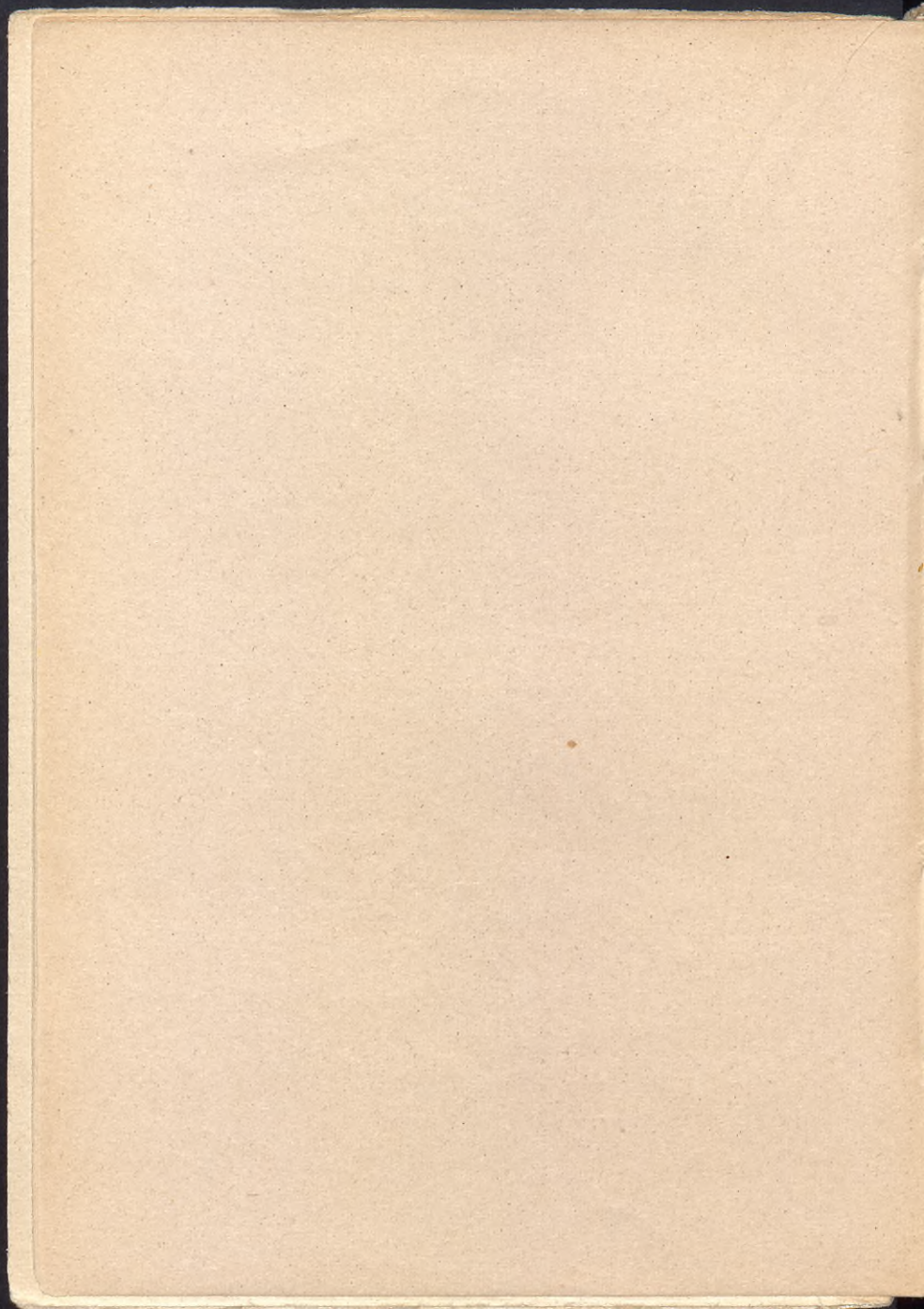
NOVISSIMA — ROMA

FÖRSTA DELEN

Fascismens grundtankar.

1. Fascismen är liksom varje fast politisk åskådning både praxis och tanke, ett handlande däri en doktrin är immanent och en doktrin, som framgått ur ett givet system av historiska krafter och som består såsom ett led i detta och inifrån påverkar detsamma (1). Fascismen har till följd härav en form, som är betingad av dess förhållanden till rum och tid, men har samtidigt ett ideellt innehåll, som upphöjer den till rangen av en bestående sanning i den högre tankens historia (2). Det är icke möjligt att såsom en mänskliga viljor behärskande vilja utöva andligt inflytande i världen utan att ledas av en uppfattning rörande ej mindre den särskilda och tillfälliga verklighet, varöver det gäller att öva inflytande, än även den

universella och bestående verklighet, i vilken den förstnämnda har sin existens och sitt liv. För att känna människorna måste man känna människan måste man känna verkligheten och dess lagar. Det finns ingen lära om Staten, som icke samtidigt bottenar i en lära om livet. Vare sig denna lära är filosofi eller intuition, ett system av idéer, logiskt uppbyggt eller innefattat i en vision, en tro — alltid innebär den, åtminstone potentiellt, en organisk uppfattning av världen.

2. Sålunda kan fascismen i många av sina praktiska yttringar, såsom partiorganisation, uppfostringssystem, disciplin o.s.v., ej rätt förstås, om man ej ser dessa yttringar i ljuset av fascismens allmänna uppfattning av livet, vilken uppfattning är andlig (3). Världen är för fascismen icke den materiella världen, sådan den ter sig för oss, med människan såsom en från alla andra skild och för sig existerande individ, som av en naturens lag instinktivt drives att leva ett egoistiskt och momentant njutningsliv. Fascismens människa är en person, som uppgår i sitt folk och sitt fosterland och som däri känner en morallag, vilken samlar

både individer och släkten i ett liv för gemensamma traditioner och uppgifter, en person, som därför undertrycker driften till ett liv, inneslutet i njutningens trånga cirkel, för att i stället genom plikt känslan söka frammana ett högre liv, som icke är begränsat till tid och rum. I detta liv skall individen genom självuppgivelse och offrande av sina enskilda intressen, ja, av själva livet, förverkliga den rent andliga existens, av vilken hans sanna människovärde beror.

3. Fascismes andliga livsuppfattning har alltså även den framsprungit ur vårt århundrades allmänna reaktion mot adertonhundratalets fläcka och materialistiska positivism. Fascismen är en antipositivistisk men positiv uppfattning: icke skeptisk, agonistisk, pessimistisk, passivt optimistisk, såsom i allmänhet de — alltid negativa — doktriner äro, vilka förlägga livets medelpunkt utanför människan, ehuru just människan med sin fria vilja själv kan och bör skapa sin värld. Fascismen vill den aktiva människan: människan, som sätter in all sin energi i handling, manligt medveten om alla före-

fintliga svårigheter, och redo att angripa dem. Den uppfattar livet såsom en kamp, idet den anser det tillkomma människan att åt sig erövra en henne värdig livsform, samt, framför allt, att av sig själv skapa ett till livskampen tjänligt instrument (fysiskt, moraliskt, intellektuellt). Detta gäller för den enskilde individen likaväl som för nationen och för hela mänskligheten (4). Härav det stora värdet av kulturen i alla dess former (konst, religion, vetenskap) (5), och den utomordentliga betydelsen av uppfostran. Härav även det huvudsakliga värdet av arbetet, genom vilket människan besegrar naturen och skapar det mänskliga samhället (ekonomiskt, politiskt, moraliskt, intellektuellt).

4. Denna positiva uppfattning av livet är otvivelaktigt en etisk uppfattning. Den omfattar all verklighet såväl som det mänskliga handlande, som behärskar denna verklighet. Ingen handling kan undgå moraliskt bedömande, ty ingenting i världen kan skjuta ifrån sig den värdering, som allt är underkastat ur synpunkten av dess moraliska ändamål. Livet sådant en fascist oppfattar det,

är därför allvårligt, strängt, religiöst: det framleves helt i en värld, som upprätthålles av andens känsla för moral och ansvar. Fascisten föraktar det « bekväma » livet (6).

5. Fascismen är en religiös uppfattning (7), som fattar människan i en immanent beroende av en högre lag, en objektiv vilja, vilken står över den enskilda individen och upphöjer denne till medveten medlem i en ändlig gemenskap. De som i den fascistiska regimens religiösa politik trott sig skönja blott och bart opportunistiska synpunkter, hava ej förstått, att fascismen ej blott är ett statssystem utan även och framför allt ett idésystem.

6. Fascismen är en historisk uppfattning, enligt människan har sitt existensberättigande allenast såsom ett led i den ändliga process, däri gör den sin insats inom familjens och samhällets gemenskap, i nationen och i det historiska skeendet, i vilket alla nationer samverka. Härav framgår traditionens stora betydelse, vare sig den förmedlas genom minnet, språket, sedvänjor eller lagarna för samhällslivet (8). Människan är en nullitet utan-

för historien. Fascismen är sålunda motståndare till alla abstrakt individualistisk teorier, som under adertonhundratalet vuxo fram ur rent materialistiska tänkesätt. Fascismen tror icke på möjligheten av en « lycka » på jorden av det slag, som föresvävade den socialekonomiska litteraturens målsmän under sjuttonhundratalet, och avvisar därför varje teleologisk konstruktion, som förmenar, att mänskligheten vid en viss tidpunkt i historien skall komma att uppnå ett slutgiltigt ekonomiskt system. En dylik uppfattning karaktäriseras av att den ställer sig utanför historien och livet med dess oavbrutna ström av växlingar och fornyelser. Fascismen vill i politiskt hänseende vara en realistisk lära och vill i sin praktiska tillämpning angripa allenast sådana problem, som äro historiskt givna av sig själva, och vilka bära sin egen lösning, eller åtminstone en fingervisning om den samma, inom sig själva (9). För att kunna verka bland människorna, liksom i naturen, måste man träda in i verklighetens fortskridande ström och lära sig härska över de krafter, som där äro verksamma.

7. Såsom antiindividualistisk är fascismen till för Staten, men även för den enskilde, i den mån denne är ett med Staten, i vilket begrepp människan under sin historiska existens funnit sitt universella samvete och sin vilja (11). Fascismen är däremot motståndare till den klassiska liberalismen, som framföddes ur ett behov att reagera mot det absolutistiska styrelsesättet, och som sedermera spelat ut sin historiska roll, i och med att Staten omgestaltats till att bli sitt folks samvete och vilja. Liberalismen förnekade Staten i den enskilda (12). Och om frihet är attribut till en verklig människa och icke blott till den abstrakta skenbild, vartill liberalismen formade individen, då är fascismen även för friheten, den enda frihet nämligen, som har en verklig innebörd, Statens och den med Staten sammanhörande individens frihet (13). För fascismen uppgår nämligen allt i Staten, intet mänskligt eller åndligt existerar — eller än mindre har något värde — utanför Staten. I denna mening är fascismen totalistisk och den fascistiska Staten, som i sig sammanfattar och förrenar alla värden, uttolkar, utvecklar och fördjupar folkets hela liv (14).

8. Utanför Staten existerar varken individer eller grupper (politiska partier, föreningar, syndikat, klasser) (15). Därför är fascismen motståndare till socialismen, som genom klasskampen dämmer upp det historiska framåtskridandet och saknar förståelse för den statliga enheten, i vilken klasserna sammansmälta i en enda ekonomisk och moralisk realitet; och på samma sätt är fascismen motståndare mot klassyndikalismen. Men inom den ordnande Statens gränser erkänner fascismen de berättigade krav, vilka på sin tid ledde till uppkomsten av de socialistiska och syndikalistiska förelserna, och fascismen bereder denna strävanden plats i det korporativa system, däri alla intressen samverka för Statens enhet (16).

9. Människorna bilda klasser alltefter arten av deras intressen och de sluta sig samman i olika organisationer, beroende på den ekonomiska verksamhet de bedriva, men först och främst äro de delaktiga i Staten. Denna är emellertid icke att fatta såsom ett rent numerärt begrepp, såsom ett antal enskilda individer, vilka tillsammans utgöra den mångfald, som benämnes folket. Fascismen

står sålunda i motsättning till demokratin, som i folket ser blott den stora mängden, och som vill sänka människorna till flertalets nivå. (17). Icke desse mindre är fascismen en den mest naturliga form av demokrati, försåvitt folket uppfattas så som det bör uppfattas, kvalitativt och icke kvantitativt, som den mäktigaste av alla idéer, emedan den är mer moralisk följdriktig, och sann än andra idéer, en idé, som ett fåtal eller kanske en enda hos folket förverkligar såsom samvete och vilja men vilken såsom ideal strävar att förverkliga sig hos alla såsom samvete och vilja (18). Ja, hos alla dem, som genom naturliga eller historiska förhållanden drivits, etnologiskt sett, att bilda nation, och vilka förete samma utvecklingslinje och åndliga struktur, framstår denna idé såsom ett enda samvete och en enda vilja.

10. Denna högre personlighetens idé kan väl såtillvida sägas vara till i nationen, som den är identisk med Staten. Men nationen är ingalunda upphovet till Staten, såsom det framhölls i de gamla naturalistiska lärosatserna, vilka lågo till grund för det publicistiska författarskapet i nittonde

århundradets nationalstat, som skapas av Staten, och denna senare förlämnar folket — vilket är medvetet om sin miraliska enhet — en vilja och därigenom en ändamålsbestämd tillvaro. En nations rätt till självständighet har icke sin grund i en litterär eller ideell uppfattning om dess egenart och än mindre i ett mer eller mindre obestämt och passivt faktiskt tillstånd utan i en medveten och handlings kraftig politisk vilja, som i varje stund är beredd att ådagalägga sin rättsliga grund d.v.s. en Stat i vardande. Staten är nämligen såsom universell etisk vilja rättens skapare (19).

II. Nationen är såsom Stat en etisk verklighet, som existerar och består allenast så länge den är stadd i utveckling. Skulle den stanna i sin utveckling, vore detta liktydigt med dess död. Därför är Staten icke blott en autoritet, som regerar och giver lagens form och ett högre åndligt värde åt individuella viljeyttringarna, utan även en makt, som utåt hävdar sin egen vilja genom att göra den erkänd och respekterad eller m.a.o. genom sitt handlande bevisa sin viljas allmängiltighet i

alla de nödvändiga yttringarna av dets: utveckling (20). Och därför måste i Statens väsen ligga ett behov av organisation och expansion, åtminstone potentiellt. Staten kan härigenom bringas att anpassa sig efter den mänskliga viljan, som icke känner några gränser för sina utvecklingsmöjligheter, och som genom sina yttringar bevisar sin egen oändlighet (21).

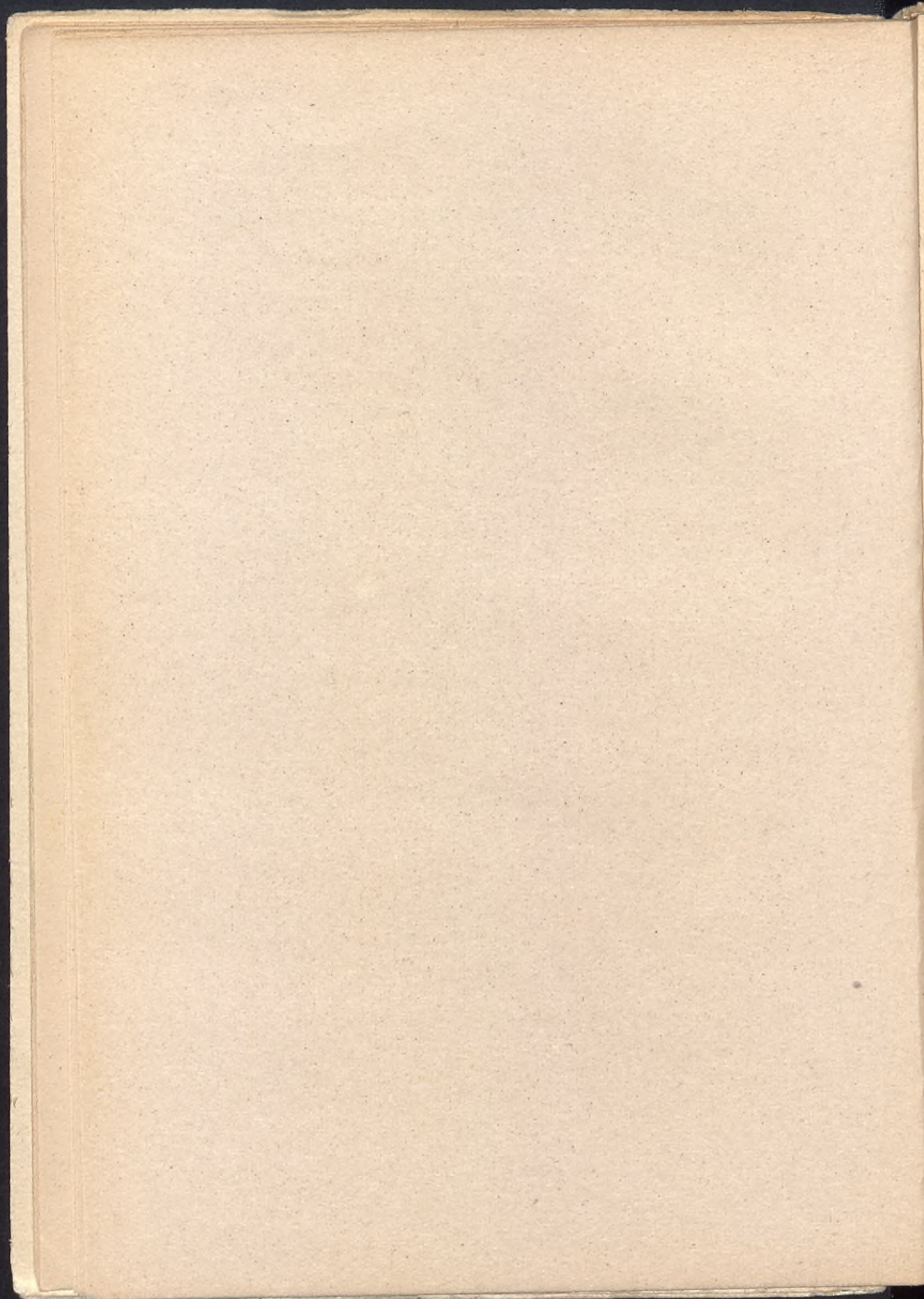
12. Den fascistiska Staten, som är en högre och mäktigare form av det personliga, är en kraft, men en andlig sådan. I denna kraft samverka nämligen alla former av etiskt och intellektuellt mänskligt liv. Därför är Staten icke inskränkt att utöva allenast enkla ordnings— och skyddsfunktioner, var-till liberalismen ville begränsa Statens uppgifter. Staten är icke blott en mekanism, som verkar inskränkande på omfattningen av den enskildes förmenta frihet. Den är en inre levande form och norm en individens stränga disciplin, som behärskar såväl vilja som intellekt. Dess princip, den centrala inspirationen och väckelsen hos individen såsom verksam i det medborgerliga samhället, trängert ill djupet av och förankrar sig i männi-

skans hjärta, vare sig det tillhör en handlingens eller en tankens man, en konstnär eller en vetenskapsman; man kan då säga, att den är själen i hans själ.

13. Fascismen är sålunda icke allenast stiftare av lagar och institutioner utan därjämte det andliga livets ledare och befrämjare. Den vill omdana icke det människan hennes karaktär och tro. Och i detta syfte, vill den skapa disciplin och en auktoritet, som genomtränger själen och härskar motståndslöst i dess inre. Fascismens tecken är därför liktorsknippan, symbolen för enhet, kraft och rättvisa.

ANDRA DEDEN

Politisk och social doktrin.

1. Då jag under de nu längesedan förflutna marsdagarna 1919 genom « *Il Popolo d'Italia* » s spalter till Milano sammankallade de överlevande interventionisterna — vilka följt mig ända sedan Fasci d'azione rivoluzionaria i januari 1915 konstituerades — hade jag ännu icke i mitt inre utvecklat någon särskild doktrinär plan för min aktion. Endast en lära kände jag genom personlig upplevelse, nämligen socialismen, under perioden från åren 1903-1904 till vintern 1914 eller sålunda ungefär ett årtionde. Den upplevelsen bestod emellertid i den enkla partimedlemmens och i ledarens erfarenhet. Min doktrin var också på detta stadium en handlingens doktrin. Någon enhetlig, allmänt erkänd socialistisk doktrin existerade icke längre

vid denna tid, sedan Bernstein år 1905 i Tyskland grundat den av honom ledda revisionistiska rörelsen, samt såsom ledda revisionistiska rörelsen, samt såsom opposition mot denna och under inflytande av motsatta tendenser, en revolutionär vänsterrörelse oppstått, vilken senare i Italien stannade på frasernas slagfält men däremot inom den ryska socialismen blev upptakten till bolsjevismen. Ehuru även ekot av den då brukliga terminologien — reformister, revolutionister, centrister — numera tystnat, är det ännu möjligt att i fascismen stora strömfåra urskilja de tillföden, som utgingo från Sorel, Péguy, Lagardelle i *Mouvement Socialiste* och de italienska syndikalisternas skara, vilken mellan 1904 och 1914 genom Olivettis *Pagine Libere*, Oranos *La Lupa* och Enrico Leones *Divenire sociale* lyckades gjuta en fläkt av nytt liv i den genom Giolittis nesliga politik redan utbrända och förlamade italienska socialismen.

År 1919, vid krigets slut, var socialismen såsom doktrin redan död, den existerade dåmera endast såsom ett undertryckt hat och hade särskilt i Italien endast en traktan, nämligen att utkräva vedergällning av dem som hade velat kriget och

som skulle « sona » detsamma. *Il Popolo d'Italia* hade som undertitel: « Krigsdeltagarnas och producenternas tidning ». Ordet « producenterna » var redan uttrycket för en andlig riktning. Fascismen uppbyggdes icke efter en på förhand vid skrivbordet utarbetad doktrin. Den blev icke parti men däremot, under de första två åren, motparti. Det namn jag gav denna organisation var signifikativt för dess karaktär. Och likväl skall den, som numera tager del av de gulnade bladen i redogörelsen för det sammanträde, vid vilket Fasci italiani di combattimento konstituerades, icke finna en doktrin utan en samling utkast, antydningar och förebud, vilka först sedan de flera år senare befriats från en i begynnelsen oundviklig inblandning av främmande gods utvecklats till den serie doktrinära lärosatser, varigenom fascismen blivit en gentemot alla andra såväl övergivna som ännu bestående lärosystem självständig politisk doktrin. « Om bourgeoisien », sagde jag då, « tror sig finna åskledare i oss, så misstager den sig. Vi skola gå arbetet tillmötes... Vi vilja göra arbetarklasserna förtrogna med konsten att utöva den styrande makten, även för att såsom ledare driva

fram industri och handel.... Vi komma att bekämpa alla reaktionära tendenser inom teknikens och den andliga kulturens områden.... När det kommer att stå öppet för oss att övertaga regeringsmakten, få vi icke stå modlösa. Vi måste vara beredda att genast handla; skulle den nuvarande regimen komma att överflyglas, då är det vi, som skola taga dess plats. Rätten att tillträda regeringsmakten tillkommer oss, emedan vi drivit landet ut i kriget och fört det till seger. Den nu sittande politiska representantförsamlingen är icke tillfyllest för oss, vi vilja i stället hava en direkt representation för olika intresseriktningar.... Kanske vill man invända mot detta program, att det för oss tillbaka till det gamla korporationssystemet. Det betyder ingenting.... Jag skulle således önska, att denna församling ville acceptera de krav, som ur ekonomisk synpunkt framställts av den nationella syndikalismen.... ».

Är det icke förunderligt, att redan första dagen i Piazza San Sepolcro ordet « korporation » ljuder, detta ord, som sedan under revolutionen fortgång skulle komma att beteckna en av de legislativa och

sociala skapelser, sof hava grundläggande betydelse för den fascistiska regimen.

2. Åren före marschen mot Rom voro så fyllda av handlingens nödvändighet, att tiden icke tillåt teoretiska undersökningar eller utarbetandet av ett fullständigt doktrinärt system. Man kämpade i städer och i byar. Man diskuterade, men — vad högre och väsentligare var — man stupade. Man kunde dö. Doktrinen — konstfullt utformad i kapitel och paragrafer och försedd med lärda kommentarer — kunde man undvara, men man hade i stället något vida mer betvingande — sin tro. Och förstår att grunden till doktrinen lades, medan striden rasade. Det var just under dessa år den fascistiska tanken växte sig stark, luttrades och fördes fram mot sin systematiska utformning. Problemen rörande individ och Stat, auktoritet och frihet, de politiska och sociala och de mera speciellt nationella problemen angreps och kampen mot de liberala, demokratiska, socialistiska lärorna, mot frimureriet och det katolska folkpartiet fördes samtidigt som de s. k. « straffexpeditionerna » företogs. Men då ett färdigt « system » icke fanns, vä-

grade motståndarna mot bättre vetande att tillerkänna fascismen någon som helst doktrinär kapacitet, och detta oaktat doktrinen just började växa fram, må vara att det till en början skedde tumultuariskt, i form av en våldsam icke dogmatisk opposition, såsom alltid brukar vara fallet med nya idéer, och först sedermera i den positiva formen av en lärobyggnad, som successivt förverkligades under åren 1926-192 i den nya regimens lagar och institutioner.

Fascismen är i våra dagar klart uttydd icke blott såsom styrelseform utan även som doktrin. Detta öva kritik mot sig själv och andra, förvärvat en egen självständig ståndpunkt, en ledstjärna — och således en bestämd riktning — vid behandlingen av alla de yttre och inre problem, som oroa världens folk.

3. I avseende å mänsklighetens framtid och utveckling i allmänhet — och således utam särskild hänsyn till nutidens politik — tror fascismen framför allt icke på vare sig möjligheten eller nyttan av den eviga freden. Fascismen ställer sig sålunda avvisande mot pacifismen, vars rätta na-

tur är undflyendet av kampen, fegheten — framför uppoffringen. Endast kriget förmår driva fram alla mänskliga krafter till deras högsta prestationsförmåga och trycker liksom ett adelsmärke på de folk, som besitta den upphöjda förmågan att bära det. Alla människans övriga prövningar äro blott surrogat, vilka aldrig ställa henne mot sig själv inför alternativet liv eller död. En doktrin, som därför utgår från freden såsom ett på förhand givet postulat, är främmande för fascismen, och på samma sätt äro alla internationella konstruktioner och folkförbundsidéer främmande för fascismens hela väsen, emedan sådana strävanden, om de också accepteras, därföft att de under vissa politiska betingelser kunna vara till en viss nytta, dock såsom historien visat, genast skingras för vinden, så snart krafter av känslöbetonad, ideell och aktiv natur blåsa till storm i folkens hjärtan. Fascismens anti-pacifistiska ande genomtränger även den enskilde individens liv. Stridsavdelningarnas stolta motto: « Strunt i det » (« *Me ne frego* »), skrivet på bandaget om ett sår, gengiver icke blott en oreflekterad stoisk handling utan är syntesen av en doktrin, som icke är uteslutande politisk utan fastmera re-

sultatet av en uppfostran till striden, ett antagande av de därmed förenade riskerna. Därav födes en ny italiensk livsstil. Fascismen accepterar och älskar i enlighet härmed livet, men fördömer och avskyr självmordet, som anses såsom feghet. Livet uppfattas såsom ansvar, utveckling och erövring, det skall levas upphöjt och fullt, det tillhör den enskilde men framför allt även andra människor, nära och fjärran, i nuet och i framtiden.

4. Fascismens inställning till befolkningspolitiken framgår av ovan angivna förutsättningar. Även fascisten älskar sin nästa, men detta begrepp « nästan » är icke vagt och obestämt och kärleken till nästan utesluter icke nödvändigheten av uppfostran i stränghet och ännu mindre iakttagandet av stånds- och rangolikheter. Fascismen avhåller sig från de allmänna omfamningarna mellan folken och från sin plats mitt ibland de civiliserade folken, betraktar den dessa med vaksamma och misstroagna blickar, observerar deras inre tillstånd och växlingarna i deras intressen och låter sig ingalunda missledas av deras tillfälliga och skenbara sätt att förhålla sig.

5. En livsuppfattning sådan som fascismens medför ett bestämt avståndstagande från den doktrin, som låg till grund för den s.k. vetenskapliga eller marxistiska socialismen, den historiska materialismens doktrin, enligt vilken den mänskliga kulturens utveckling skulle kunna förklaras enbart såsom en strid mellan olika sociale gruppers intressen och en fortgående förändring av produktionsmedel och redskap. Att de ekonomiska händelserna — upptäckten av råvaror, nya arbetsmetoder, tekniska uppfinningar — hava sin stora betydelse, förnekar ingen, men att de skulle med uteslutande av alla andra faktorer utgöra tillräcklig förklaring till mänsklighetens utveckling, är ett absurt påstående. Fascismen trot alltjämt på det heliga, på hjältemodet d.v.s. på handlingar, som äro opåverkade av vare sig omedelbara eller medelbara ekonomiska motiv. Då fascismen förnekar den historiska materialismen, som gör människorna till ett slags marionetter i historien, vilka uppenbara sig och försvinna vid ytan, medan de verkliga styrande krafterna hålla till och arbeta i djupet därunder, så förnekar fascismen även klasskampen, vars förmenta oföränderlighet och

eviga fortgång är foster av ifrågavarande materiell-
ökonomiska uppfattning, och vägrar framför allt
att tillerkänna klasskampen någon huvudsaklig
betydelse för de sociale förändringarna. Sedan so-
cialismen vederlagts i dessa sina huvudprinciper,
återstår av dess doktrinära väsen enbart en senti-
mental längtan — gammal som mänskligheten —
efter den sociala sammanlevnaden genom vilken
den stora massan finner en lindring i sina lidan-
den och bekymmer. Men fascismen sätter icke
heller någon tilltro till en begreppslig ekonomisk
« lycka » som vid en viss given tidpunkt i den
ekonomiska utvecklingen skulle få sitt förverklig-
ande, socialistiskt och nästan automatiskt, genom
att alla tillförsäkrades ett maximum av välstånd.
Fascismen bestrider möjligheten att realisera detta
materialistiska lyckobegrepp och låter socialekono-
merna från adertonde århundradets första hälft
behålla det för sig själva. Fascismen godtager så-
lunda icke identiteten välstånd — lycka, som in-
nebär, att människorna skulle sjunka ned till dju-
rens nivå, utan behov av annat än att äta sig tjocka
och feta, eller sålunda till ett blott och bart ve-
getativt liv.

6. Efter socialismen krossar fascismen alla de demokratiska ideologiernas komplex och avvisar dem såväl ifråga om deras teoretiska premisser som beträffande deras praktiska tillämpning och utformning. Fascismen bestrider, att flertalet blott på grund av det enkla faktum, att det är flertal, skulle vara i stånd att utöva styrelsen i de mänskliga samhällena och att göra detta genom att periodiskt bliva konsulterat. Detta emedan fascismen har ögonen öppna för de outrotliga, fruktbarande och välgörande olikheterna mellan människorna, vilka icke kunna göras lika medelst en så mekanisk och till det yttre inskränkt procedur som den allmänna rösträtten. Demokratiska styrelseformer skulle kunna definieras såsom regeringssystem, vilka då och då giva folket illusion av att vara suveränt, medan den verkligt effektiva suveräniteten utövas av andra, stundom oansvariga och fördolda, krafter. Demokratien är en styrelseform utan konung, men har i realiteten en mångfald konungar, ofta betydligt mer exklusiva, tyranniska och för folket ruinerande än en enda konung, om också denne verkligen är en tyrann. Detta förklarar, varför fascismen, som före år 1922 — på grund av

tillfälliga förhållanden — företedde republikanska tendenser, frigjorde sig från dessa redan före marschen till Rom i den övertygelsen, att frågan om formen för en Stats politiska styrelsesätt i våra dagar icke längre har någon väsentlig betydelse, samt att ett studium av provkartan på alla förgångna och bestående monarkie, liksom på alla förgångna och bestående republiker, måste giva vid handen, att frågan om monarki eller republik icke bör bedömas sub specie aeternitatis utan att det här gäller olika formen, i vilka ett visst lands politiska utveckling, historia, tradition och psykologiska egenart tager sig uttryck. Sålunda står fascismen över antitesen monarki-republik, inför vilken demokratien stannade, i det den tillvitade monarkien alla bister men upphöjde republiken till den fullkomliga styrelseformen. Och det har visat sig, att det finns republiker, som äro innerligt reaktionära eller absolutistiska, likaväl som monarkier, som inlåta sig på de djärvaste politiska och sociala experiment.

7. « Förnuftet, vetenskapen » — sade Renan, som hade förfascistiska ingivelser, i en av sina Filosofiska meditationer — « äro produkter av mäns-

klig verksamhet ,men det vore en chimär, om man trodde sig kunna göra förnuftet omedelbart tillgängligt för folket och genom folket. För att hålla förnuftet i världen vid makt är det icke nödvändigt, att alla människor göras delaktiga av detsamma. I varje fall skulle ett försök i sådan riktning icke kunna fullföljas av den grunda demokrati, som snarare synes ägnad att utsläcka varje högre kultur och vetenskaplig disciplin. Principen, att samhället är till blott för deras välfärd och frihet, vilka utgöra samhällets medlemmar synes icke väl överensstämma med naturens ordning, enligt vilken allenast arten kommer i betraktande och individen däremot synes få stå tillbaka. Det kan i högsta grad befaras, att sista ordet från en på detta sätt uppfattad demokrati (jag skyndar mig att framhålla, att den kan uppfattas även annorlunda) skulle peka hän mot ett samhällstillstånd, i vilket en degenererad folkstam icke skulle hava annan sysselsättning än att njuta den vulgära massans lägsta fröjder ».

Så långt Renan. Fascismen utdömer hos demokrati som absurd den konventionella lögnen om den politiska s.k. likställigheten, den vill riva

bort den kollektiva oansvarighetens slöja och myten om lyckan och det oavlätliga framåtskridandet. Men om demokratierna kan uppfattas på annat sätt d.v.s. om demokratierna icke skall anses beteckna ett folkets utstötande från Statens centrum till dess periferi, då skulle fascismerna av den som skriver dessa rader kunna definieras såsom en «organiserad, centraliserad och auktoritär demokrati».

8. Gentemot liberalismens läror intager fascismerna en absolut avvisande hållning såväl på det politiska som på det ekonomiska området. Man får icke — allenast av aktuellt polemiska skäl — överdriva liberalismens betydelse under förra århundradet och göra denna politiska lära, som var en av de många då framträdande, till en mänsklighetens religion för alla tider, både nu och framdeles. Liberalismerna blomstrade icke längre än under halvannat decennium. Den föddes år 1830 såsom en reaktion mot den Heliga Alliansen, som ville återföra Europa till tiden före år 1789, och nådde sin höjdpunkt år 1848, då t.o.m. Pius IX blev liberal. Kort därefter började nedgången. Om 1848 var ett ljusets och glädjens år, så blev 1849

ett mörkrets och tragediens. Den romerska republiken tillintetgjordes av en annan republik, den franska. Samma år lanserade Marx evangeliet om den socialistiska religionen med det berömda «Kommunistiska manifestet». Under år 1851 gjorde Napoleon III sin illiberala statskupp och regerade därefter i Frankrike till slutet av år 1870, då han störtades av en folkrörelse vilken emellertid var följden av de största militära nederlag historien känner. Segraren var Bismarck, som aldrig visste var frihetens religion hade sitt tillhåll och av vilka profeter den betjänade sig. Det är betecknande, att ett folk med så hög kultur som det tyska förblev alldeles ovetande om denna frihetens religion under hela nittonde århundradet. Ett enstaka undantag utgör den episod, som gick under benämningen «det löjliga parlamentet i Frankfurt» och som varade några månader. Tyskland har nått fram till sin nationella enhet utanför liberalismen, ja, på direkt motsatta vägar. Liberalismen synes vara främmande för den tyska andan, som i grunden är monarkiskt sinnad, medan liberalismen historiskt och logiskt är anarkiens förmak. Den tyska enhetens

etapper äro de tre krigen åren 1864, 1866 och 1870, vilka fördes av « liberaler » som Moltke och Bismarck. Vad beträffar den italienska enheten, så har liberalismens andel däri obestridligen varit av mindre betydelse än de insatser, som gjorts av Mazzini och Garibaldi, vilka icke voro liberala. Utan den illiberale Napoleons intervention skulle vi icke haft Lombardiet, och utan den illiberale Bismarcks bistånd genom slagen vid Sadova och Sedan är det mycket möjligt, att vi icke år 1866 fått Venetien och icke år 1870 intagit Rom. Från år 1870 till år 1915 kommer därefter den period, under vilken den nya trons förkunnare själva erkänna sin religions undergång, sedan den slagits i spillror genom dekadentismen i litteraturen och aktivismen i den praktiska politiken, d.v.s. nationalismen, futurismen och fascismen. Sedan det « liberala » århundradet samlat en oändlig mängd gordiska knutar, sökte man lösa dessa med världskrigets hekatomb. Aldrig har någon religion krävt ett så ofantligt offer. Men liberalismens andar voro kanske blodtörstiga? I våra dagar stänger liberalismen portarna till sina tempel, vilka övergivits, därför att människorna insett att den agnos-

ticism i ekonomiska frågor och den indifferent hållning beträffande politik och moral, som kännetecknar liberalismen, skulle komma att medföra och även har medfört Staternas fullständiga ruin. Detta förklarar, varför nutidens politiska erfarenheter i alla länder äro antiliberala och det är därför högst löjligt att vilja göra gällande, att dessa erfarenheter skulle falla utanför historien, liksom historien vore ett för liberalismen och dess profeter reserverat jaktområde och som om liberalismen vore kulturens slutgiltiga och oöverträffbara formel.

9. Att fascismen ställer sig avvisande mot socialismen, demokratin och liberalismen bör dock icke ingiva den föreställningen, att fascismen vill återföra världen till det tillstånd som före år 1789, vilket brukar betecknas såsom begynnelseåret för demoliberalismens sekel. Det är icke möjligt att vända tillbaka. Den fascistiska doktrinen har icke valt De Maistre till sin profet. Den absoluta monarkiens tid är förbi, och likaså all kyrkodyrkan. På samma sätt är det för alltid slut med de feodala privilegierna och indelningen i slutna och oge-

nomträngliga kaster. Den fascistiska auktoritetens begrepp har intet gemensamt med polisstaten. Ett parti, som utövar total regeringsmakt över ett folk, är en ny företeelse i historien och en företeelse, som icke erbjuder några som helst jämförelser eller anknytningspunkter. Ur lämningarna efter de liberala, socialistiska och demokratiska lärorna har fascismen upptagit de element, som ännu hava livsvärde. Vad «som skulle kunna kallas historiskt erkända fakta har behållits, under det att allt övrigt, d.v.s. uppfattningen om en för alla tider och alla folk användbar doktrin, förkastats. Även under antagande att nittonde århundradet får gälla såsom socialismens, liberalismens och demokratiens århundrade, är det icke givet, att också tjugonde århundradet skall tillhöra socialismen, liberalismen och demokratiens. De politiska doktrinerna förgå, men folken bestå. Det är tänkbart, att det nuvarande århundradet blir auktoritetens, «högers» eller fascismens århundrade. Och om nittonde århundradet var individens (liberalismen innefattar individualismen) århundrade, så är det tänkbart, att det nuvarande blir «kollektivitetens» och sålunda Statens. Att en ny doktrin kan

nyttja alltjämt livsdugliga element hos de andra doktrinerna, är fullkomligt logiskt. Ingen doktrin har någonsin blivit född helt ny, blankpolerad och förut aldrig skådad. Ingen doktrin kan berömma sig av absolut «originalitet». Alla hava sitt sammanhang, må vara att detta är allenast historiskt, med de doktriner, som varit, och de doktriner som höra till framtiden. Sålunda är Marx vetenskapliga socialism befryndad med Fouriers, Owens och Saint-Simons utopistiska socialism, och på liknande sätt anknyter adertonhundralets liberalism till den stora upplysningsrörelsen under sjuttonhundralet. Och likaså ansluta sig de demokratiska lärorna till encyklopedisterna. Varje doktrin åsyftar att inrikta människornas verksamhet mot ett bestämt mål, men människornas verksamhet återverkar på doktrinen, förändrar denna och anpassar den efter de nya krav, som kunna tillkomma, eller lämnar den bakom sig. Därför får doktrinen icke själv vara blott en lek med ord utan måste vara en akt av levande liv. Och detta utgör förklaringen till fascismens pragmatiska nerv, dess vilja till makt, dess

livsvilja samt dess inställning till « våldets » faktum och värde.

10. Hörnstenen i den fascistiska doktrinen är uppfattningen av Staten, dess väsen, uppgifter och ändmål. För fascismen är Staten det absoluta; individer och gruppen åter det gentemot Staten relativa. Individer och grupper äro överhuvudtaget tänkbara allenast i den mån de äro till inom Staten. Liberalismens Stat leder icke de kollektiva folkgruppernas materiella och andliga kraftmätningar och framsteg, utan inskränker sig till att registrera resultatet. Den fascistiska Staten däremot utvecklar härutinnan en medveten aktivitet, har en egen vilja och kallar sig därför en « etisk » Stat. År 1929 yttrade jag vid den fascistiska regimens första femårssammanträde. « För fascismen är Staten ej nattvakten, som enbart sörjer för medborgarnas personliga säkerhet; icke heller är Staten en organisation med rent materiella syften såsom exempelvis att tillförsäkra folket ett visst välstånd och en jämförelsevis fredlig social samlevnad, i vilket fall en administrativ bolagsstyrelse vore tillräcklig för realiserandet av dessa syften;

icke heller är Staten et rent politisk skapelse utan varje samband med den materiella och mångskiftande verkligheten i de enskildas och folkens liv. Staten, sådan den uppfattas och förverkligar av fascismen, är en andlig och moralisk realitet, ty den manifesterar en politisk, juridisk och ekonomisk organisation av nationen, vilken organisation till sin uppkomst och utveckling är andligt betingad. Staten är garant för den inre och yttre säkerheten men är även våldaren osh förmedlaren av folkets själ, sådan den tagit sig uttryck genom seklers insatser i språket, i sederna och i tron. Staten existerar icke blott i det nuvarande, utan även i det förgångna och framför allt i det tillkommande. Staten överskrider människolivets trånga gränser och består genom tiderna såsom folkets immanenta samvete. Formerna, i vilka Staten framträder, förändras, men Statens nödvändighet fortbestår. Det är Staten, som uppfostrar medborgarna i samhällelig dygd, som låter dem bliva medvetna om deras uppgift och manar dem till gemensam strävan mot ett enhetligt mål; som i rättsväsendet sammansmälter deras intressen, som genom tiderna förmedlar tankens erövringar inom

vetenskapen, konsten, rätten och den mänskliga solidariteten; som höjer människorna från den primitiva folkstammens stadium till den högsta formen av mänsklig maktställning, imperiet; som i seklernas hågkomst inristar minnet av dem som stupat för Statens integritet eller för att åtlyda dess bud; och som till efterföljansvärda exempel för kommande släkten utmärker de stora militära ledarna, vilka utvidgat Statens område, och genierna, vilka övergjutit Staten med sin berömmelses glans. När känslan för Staten försvagas hos ett folk och i stället upplösande och söndrande tendenser taga överhanden hos individer och grupper, då luta de nationella samhällena mot sitt fall ».

11. Sedan år 1929 har den ekonomiska politikens utveckling i världen ytterligare givit stöd för denna doktrinära inställning. Det är Staten, som trätt i förgrunden. Det är Staten, som kan häva de dramatiska motsättningarna hos kapitalismen. Blott genom Staten, inom Staten, kan en lösning av den så kallade krisen erhållas. Var se vi nu ens

en skugga av Jules Simon, som under liberalismens gryningstid proklamerade, att « Staten skall arbeta för att göra sig själv obehövlig och för att förbereda sin avskedsansökan »? Eller av Mac Culloch, som under senare hälften av förra århundradet gjorde gällande, att Staten borde avhålla sig från att regera för mycket? Och hur skulle Statens kontinuerliga, påyrkade och ofrånkomliga interventioner i de ekonomiska kändelserna hava förklarats av engelsmannen Bentham, enligt vilken industrien icke borde begära annat av Staten än att bliva lämnad i fred, eller av tysken Humboldt enligt vilken den « overksammas » Staten vore att anse såsom den bäst? Sant är visserligen, att de liberala ekonomisternas andra svallvåg icke gick så långt som den första och att redan själva Smith öppnade — om än försiktigt — dörren för Statens interventioner inom näringslivet. Vad individen kan sägas vara för liberalismen, det är Staten för fascismen. Men den fascistiska Staten är ensam i sitt slag och en från grunden ny skapelse. Den är icke reaktionär utan revolutionär, såtillvida som den på förhand löser

vissa universella problem, vilka annorstädes upptå på det politiska området genom splittringen i olika partier, parlamentarismes tvångsmakt och representantförsamlingarnas oansvarighet, på det ekonomiska området genom de allt flera och mäktigare uppgifter, som utövas av yerkessammanslutningarna såväl å arbetarnas som å företagarnas sida, och genom dessas inbördes konflikter och överenskommelser; samt på det moraliska området genom nödvändigheten av ordning, av disciplin och av lydnad under vad som är att anse såsom landets morallagar. Fascismen eftersträvar en stark, organisk Stat, som samtidigt vilar på bred folklig basis. Den fascistiska Staten har i sig införlivat även den ekonomiska ledningen. Genom de korporativa, sociala och pedagogiska institutioner, som Staten själv skapat, tränger sålunda känslan för Staten ända till nationens mest fjärran liggande förgreninga, så att alla folkets politiska, ekonomiska och andliga krafter, inordnade i sina En Stat, som stöder sig på millioner individer, respektive organisationer, samverka inom Staten. vilka erkänna den och vilka äro uppfyllda av och

beredda att tjäna densamma, är icke liktydig med den medeltida feodalherrens tyranniska Stat. Den har icke heller något gemensamt med de absolutistiska Staterna före och efter år 1789. Individens har icke gått förlorad i den fascistiska Staten utan är snarare mångfaldigad på samma sätt som en soldat icke blir förminskad utan mångfaldigad genom att multipliceras med kamraternas antal. Den fascistiska Staten organiserar nationen, men lämnar därefter tillräckligt utrymme åt individerna. Den har inskränkt onyttig eller skadliga arter av friheten men bibehållit dess väsentliga innehåll. Den som härutinnan har avgörandet, kan icke vara individen utan allenast Staten.

12. Den fascistiska Staten förblir icke likgiltig inför religionens faktum i allmänhet och icke heller inför den särskilda positiva religion, som den italienska katolicismen utgör. Staten har icke någon teologi men väl en moral. Inom den fascistiska Staten betraktas religionen såsom en av den mänskliga andens djupaste yttringar, som följaktligen icke blott respekteras utan även försvaras och

skyddas. Den fascistiska Staten skapar icke en sin egen « Gud » såsom Robespierre vid en viss tidpunkt under konventsregeringens fullständigaste urartning velat göra, och ej heller gör den fåfänga försök att utplåna honom ur själarna såsom bolsjevismen gör. Fascismen respekterar asketernas, helgonens och hjältarnas Gud liksom även den Gud, vilken det enkla och naiva folket känner och tillber i sitt hjärta.

13. Den fascistiska Staten är en vilja till makt och imperium. Härvid går den romerska tarditionens maktidé igen. I fascismes doktrin är imperiet ej endast ett territoriellt, militärt eller merkantilt uttryck utan har även en åndlig och moralisk innebörd. Man kan tänka sig ett imperium, d.v.s. en nation, som direkt eller indirekt styr andra nationer, utan att detta imperium behövt erövra en enda kvadratkilometer territorium. För fascismen är tendensen att eftersträva ett imperium, d.v.s. en nationens expansion, en yttring av vital kraft, medan den motsatta tendensen åter, att « stanna inom husets väggar », är ett tecken på « dekadens »; folk, som uppstå eller återupps-

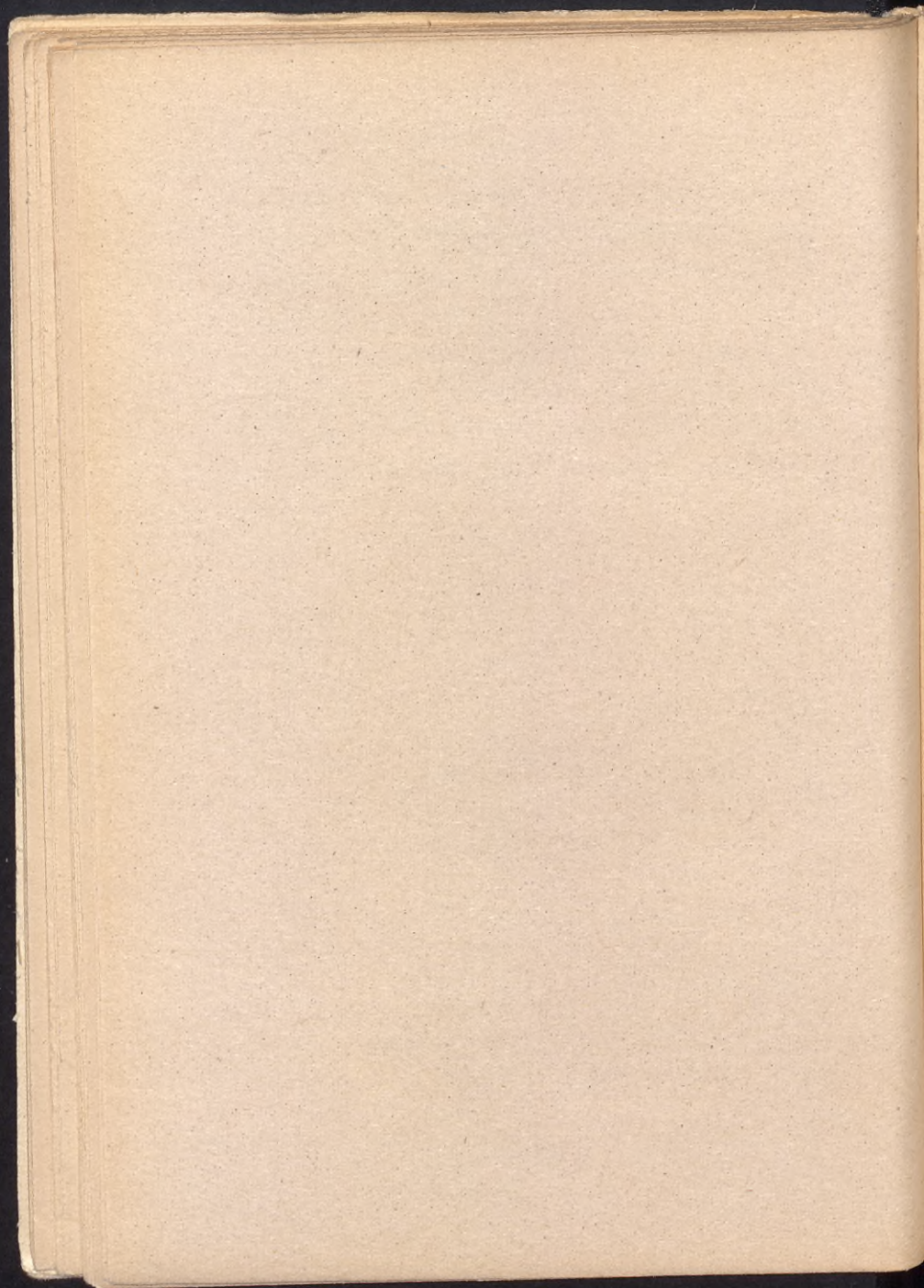
tå, äro imperialister, folk, som stå inför sitt fall, äro däremot benägna för självvupp. Fascismen är den doktrin, som bäst ägnar sig att uttrycka rådande andliga tendenser och stämningar hos ett folk, vilket såsom det italienska återuppstår efter många århundradens självförsakelser och underkastelser under främlingar. Men imperiet kräver disciplin, samverken mellan olika kraftter, pliktuppfyllelse och uppoffringar. Detta förklarar många sidor av det fascistiska partiets praktiska maktutövning, verksamhetssättet hos många av den imperialistiska Statens organ och den nödvändiga strängheten mot dem, som skulle vilja motsätta sig denna spontana och ödesbestämda rörelse i det tjugonde århundradets Italien, detta under åberopande av nittonde århundradets redan föråldrade ideologier, vilka avvisats överallt, där man haft mod att inlåta sig på de politiska och sociala förändringarnas stora experiment. Aldrig have folken såsom i våra dagar längtat efter auktoritet, riktlinjer och ordning. Om varje århundrade kan sägas have en sin doktrin, så synes tusen indicier tala för att fascismen är det nuvarande århundradets. Att fascismen är det levande livets doktrin

visas av det faktum att den uppväckt en tro, att denna tro erövrat själarna bevisas åter av det faktum, att fascismen haft sina stupade och sina martyrer .

Fascismen har numera i världen uppnått den universalitet, som utmärker alla doktriner, vilka genom sitt förverkligande kommit att representera en period i den mänskliga andens historia.

ANMÄRKNINGAR

---

(1) «Det är sålunda tid för den italienska fascismen att, försåvitt den icke vill dö eller — vad som vore än värre — begå självmord, skapa sig ett «doktrinärt system». Detta kommer icke att vara och bör icke heller vara likt en Nessusskjorta, som för all framtid fjättrar oss — ty morgendagen är gåtfull och oviss — utan der bör utgöra ett vägledande rättesnöre för vår dagliga verksamhet, politiskt och individuellt.

Jag själv, som har författat denna doktrin, är den förste att medgiva att våra blygsamma programmatiska utkast — fascismens teoretiska och praktiska orienteringar — måste revideras, rättas, utvecklas och förstärkas, ty de hava icke undgått att här och var påverkas av tidens tand. Jag tror dock, att den innersta kärnan alltjämt återfinnes i de postulat, som under två års tid hava tjänat såsom samlingstecken för den italienska fascismens skaror. Men även om grunden är lagd med denna ursprungliga kärna, är det tid att skrida till en fortsatt, mer vittgående utbyggnad av programmet.

I detta verk, som har vital betydelse för fascismen, borde alla Italiens fascister deltaga med särskild iver, i synnerhet i de landsändar, där man med eller utan överenskommelser kommit till fredlig samlevnad mellan anhängarna av de två motsatta meningsriktningarna.

Det kan låta som ett överord, men jag skulle vilja, att under de två månader, som återstå tills nationalförsamlingen sammanträder, skapades den italienska fascismens filosofi. Milano med sin första skola för propaganda och kultur arbetar redan mot detta mål.

Det är icke blott fråga om att bearbeta de programmatiska grundsatser, vilka skola befästa organisationen hos det parti, vari den fascistiska rörelsen ofrånkomligen kommer att utmytna. Det gäller även att tillintetgöra den stupida legenden om att fascismen inom sina leder endast inrymmer det yttre våldets män men däremot icke — såsom i själva verket är fallet — även andligen rikt utrustade och djupt tänkande personer.

Denna nya riktning av den fascistiska rörelsen skall ej — därom är jag förvissad — vara till skada för den stolta anda och den kampiver, som särskilt utmärker fascismen. Att förse hjärnan med doktriner och fasta grundarter innebär icke ett avväpnande utan ett förstärkande; det betyder att göra handlandet alltmer medvetet. De soldater, som kämpa med kunskap om va det gäller, äro alltid de bästa. Fascismen kan och bör sätta som sin devis Mazzinis binom: «Tänka och handla».

(Brev till M. Bianchi den 27 augusti 1921 med anledning av öppnandet av fascistiska skolan för propaganda och kultur i Milano; i *Messaggi e proclami*, Milano, Libreria d'Italia, 1929, sid. 29).

« Det är nödvändigt, att fascisterna komma i förbindelse med varandra och söka utveckla sin verksamhet till att bliva även en doktrinär, en andens och tankens verksamhet...

Om nu våra motståndare hade varit närvarande vid vårt sammanträde, skulle de kunnat övertyga sig om att fascismen icke är blott handling utan även tanke ». (Vid fascistiska partiets nationalråds sammanträde den 8 augusti 1924, i *La nuova politica dell'Italia*. Fjärde upplagan, Milano, Alpes, 1928, sid. 316-317).

(2) « Jag påstår, att fascismen den dag som i dag är kan sägas, såvitt avser dess idé, doktrin och yttre förverkligande, vara universell. Den är italiensk i sina särskilda institutioner och universell till sin anda; och det kunde icke vara annorlunda. Det andliga är till sitt eget väsen universellt. Man kan därför förutspå ett fascistiskt Europa, ett Europa, som i sina institutioner ingjuter fascismens doktrin och praxis. Ett Europa, som således löser den moderna statens — d.v.s. det tjugonde århundradets Stat, som är helt olik de Stater, vilka existerade före år 1789, eller tillkommo under tiden därefter — problem i fascistisk anda. Fascismen av i dag fyller den

universella karaktärens krav. Den löser nämligen det trefaldiga problemet rörande förhållandet mellan Stat och individ, Stat och grupper samt grupper och organiserade grupper». (Proklamation år IX till de federala direktorierna, samlade i Palazzo Venezia den 27 oktober 1930; i *Discorsi del '30*, Milano, Alpes, 1931, sid. 211).

(3) « Denna politiska utveckling går sida vid sida med en filosofisk. Om det är sant, att man under ett sekel haft det materiella uppställt på sina altare, så har i våra dagar det andliga intagit denna plats. I konsekvens därmed tillbakavisas numera alla den demokratiska andens särskilda manifestationer: lättsinne, planlöshet, bristen på personlig ansvarskänsla, förharligandet av det stora antalet och den hemlighetsfulla gudomlighet, som går under benämningen « folket ». Andens alla skapelser — framför allt de religiösa — komma i första planet under det att ingen längre har mod att dröja kvar vid den antiklerikala förkunnelse, som under många decennier utgjorde älsklingsysselsättningen för demokratin i västerlandet.

Då man säger, att Gud återvänder till människorna, är det i avsikt att framhålla, att de andliga värdena ånyo börja göra sig gällande». (*Da che parte va il mondo*, i *Gerarchia* år I, 1922, n. 3 samt i *Tempi della rivoluzione fascista*, Milano, Alpes, 1930, sid. 34-35).

« Det finns et område som är reserverat icke så mycket

för forskning som fastmera för meditation över livets yttersta mål. Sålunda utgår visserligen vetenskapen från erfarenheten men utmynnar oundvikligen i filosofien, och enligt min mening kan endast filosofien ställa vetenskapen i dess rätta belysning och föra den fram till rangen av en universell idé ». (Vid vetenskapskongressen i Bologna den 31 oktober 1926; i *Discorsi del 1926*, Milano, Alpes, 1927, sid. 368).

« Den fascistiska rörelsen kan icke förstås, om man icke betraktar den i hela dess vidd och djup såsom andlig företeelse. Dess yttringar have varit av den mest dominerande och avgörande betydelse, men därvid får man icke stanna. Den italienska fascismen har nämligen icke allenast inneburit en politisk revolt mot svaga och inkompetenta regimer, vilka låtit Statens auktoritet sjunka och hotat att hejda Italien på vägen mot dess fulla utveckling, utan den har även innefattat en andlig revolt mot gamla ideologier, som underminerat religionens, fosterlandets och familjens heliga principer. Såsom en andlig revolt har fascismen sålunda varit ett direkt uttryck för folket », (*Un messaggio al pubblico inglese* den 5 januari 1924, i *Messaggi e proclami*, Milano, Libreria d'Italia, 1929, sid. 107).

(4) « Kampen är upphovet till allt som sker, ty livet är fullt av kontraster. Där finnes kärleken och hatet, vitt och svart, dag och natt, gott och ont, och så länge icke

dessa motsättningar befinna sig i fullständig jämvikt måste kampen ständigt ligga på lur i djupet av den mänskliga naturen såsom en yttersta oundviklig maktfaktor.

Och för övrigt är det väl, att så är förhållandet. Ännu i våra dagar existerar krigets, ekonomiens och idéernas kamp, men den dag, då man icke längre kämpade, vore en tom, en livlös, en sönderfallets dag. Men den dagen kommer aldrig. Och detta därför att historien alltid uppenbarar sig som ett växlingarnas skådespel. Om man begärde att få återgå till lugnet, till freden, till sorglösheten, så skulle man därmed motarbeta den nutida epokens dynamiska tendenser. Man måste bereda sig på nya överraskningar, ny kamp. En fredsperiod kommer aldrig att bestå, så länge folken hängiva sig åt en kristlig dröm om universell förbrödring och kunna räcka varandra handen tvärs över haven och bergen. För min del tror jag icke mycket på dessa ideal, men jag förkastar dem icke, ty jag förkastar ingenting ». (Tal till « Politeama Rossetti » i Trieste den 20 september 1920, i *Discorsi politici*, Milano, « Popolo d'Italia » Tryckeri 1921, sid 108).

(5) « Nationernas ära ser jag i det bidrag de hava givit den mänskliga kulturen ».

(6) « Jag kallade däremot denna organisation: « Fasci italiani di combattimento » (italienska stridsfasci). I denna

starka och metallisk formel återfanns allt som utgjorde innehållet i fascismen, sådan jag drömde den, sådan jag vile den, sådan jag gjort den.

Fortfarande, kamrater, är programmet: att kämpa.

För oss fascister är livet en ständig, oavbruten kamp, som vi åtaga oss med stor förströstan, stor oförskräckthet och med oundgänglig segervilja ». (I Rom vid sjunde årsdagen av fascistpartiets bildande den 28 mars 1926; i *Discorsi del 1926*, Milano, Alpes, 1927, sid. 98).

« Så äro vi då på nytt ända inne vid den fascistiska filosofiens kärna. När en finsk filosof nyligen bad mig att i få ord uttrycka fascismens väsen, skrev jag på tyska: « Vi äro emot det bekväma livet ».

(7) « Om icke fascismen vore en tro, hur skulle den då kunnat skänka sina skaror deras mod och stoicism? Endast en tro, som nått religionens höjder, endast en sådan tro förmår inspirera de ord, som gingo över Federico Florios numera förstummade läppar ». (*Vincoli di sangue*, i « Popolo d'Italia » den 19 januari 1922 och i *Diuturna*, Milano, Alpes, 1929, sid. 256).

(8) « Traditionen är otvivelaktigt en av de största andliga krafterna hos folken, emedan den är en fortlöpande och beständig företeelse i deras andliga liv ». (*Breve preludio*, i « Gerarchia », år I, 1922, n. 1, och i *Tempi della rivoluzione fascista*, Milano, Alpes, 1930, sid. 13).

(9) « Vårt temperament gör oss benägna att skärskåda problemen sådana de verkligen te sig men däremot utan all ideologisk eller mystisk sublimering. Därför återvinna vi jämvikten med lätthet ». (*Aspetti del dramma* i « Popolo d'Italia » den 31 oktober 192 och i *Diuturna* sid. 86).

« Vår strid är otacksammare men skönare, emedan den tvingar oss att räkna endast på våra egna krafter. Vi have smulat sönder alla uppenbarade sanningar, vi hava spottat på alla dogmer, avvisat alla himmelriken, kånat alla charlataner — vita, röda, svarta — som föra till torgs undergörande droger för att giva människosläktet « lyckan ». Vi tro icke på programmen, lärosatserna, helgonen och apostlarna och vi tro ännu mindre på lyckan, frälsningen och det förlovade landet.

Vi tro icke på en enda lösning — den må vara av ekonomisk, politisk eller moralisk art — på en rätlinjig lösning av livets problem, därför — I, alla sakristiors vapendragare — att livet icke är rätlinjigt och aldrig kan reduceras till ett geometriskt segment, som täcker allenast de mest primitiva yttringarna ». (*Navigare necesse* i « Popolo d'Italia » den 1 januari 1922 och i *Diuturna*, sid. 223).

(10) « Vi äro icke, vi vilja icke vara evigt orörliga såsom mumier, med ansiktet vänt mot samma horisont, eller inestängda i de samhällsomstörtande religionssvärmarnas trånga bås, där man mekaniskt viskar fram de

formler, som bäst motsvara deras religiösa bekännelse. Nej, vi äro män, levande män, som vilja lämna vårt bidrag, om också blygsamt, till historiens byggnadsverk ». (*Audacia* i «*Popolo d'Italia*» den 15 november 1915 och i *Diuturna*, sid. 11).

« Vi förfäktat moraliska och traditionella värden, vilka socialismen behandlar med likgiltighet eller förakt. Men framför allt undflyr den fascistiska anden allt som innebär en godtycklig förankring i den dimhöljda framtiden ». (*Dopo due anni* i «*Popolo d'Italia*» den 23 mars 1921 och i *Diuturna*, sid. 242).

« Då det gäller begrepp — och därtill anknutna åskådningssätt — sådana som höger och vänster, konservativ och revolutionär, traditionell och framstegsvänlig, klamra vi oss icke förtvivlat fast vid det förgångna såsom en yttersta räddningsplanka, men kasta oss lika litet huvdstupa i framtidens förvillande dimma ». (*Breve preludeo*, 1922, a.a. och i *Tempi della rivoluzione fascista*, Milano, Alpes, 1930, sid. 14).

« Det negativa, det evigt orörliga är fördömelse. Jag är för rörelsen. Jag marscherar ».

(11) « Vi äro de första, som — i motsats till den demoliberala individualismen — hava hävdadt, att individen icke existerar annorledes än såsom ett med Staten och med nödvändighet måste underordna sig Staten samt att, i den mån som samhället antager allt mer mång-

skiftande former, i samma mån blir individens frihet allt mer inskränkt ». (i *Fascismens generalrapport* den 14 september 1929; i *Discorsi del 1929*, Milano, Alpes, 1930, sid. 280).

« Känslan för Staten intager en dominerande plats i italienarnas medvetande och de känna, att Staten ensam är en oersättlig garanti för deras enhet och självständighet, att endast Staten representerar kontinuiteten i deras släkte och deras historias framtid: (*Messaggio del VII Annuale*, den 25 oktober 1929, ibidem, sid. 300).

« Eftersom vi under de sist förflutna åttio åren hava förvrekligt framsteg av så imponerande mått, göra Ni den reflexionen och kunna med skäl antaga och förutse, att de kommande femtio eller åttio åren skola föra Italien — detta Italien, som vi känna så mäktigt, så genomträngt av livets källsprång — fram mot en i sanning storartad utveckling, särskilt såframt alla medborgares sammanhållning kommer att bestå, såframt Staten alltjämt kommer att hava avgörandet i politiska och sociala konflikter, såframt allt kommer att förbliva inom Staten och intet utanför Staten, om icke vilden, som för sin räkning ej kan begära mer än öknens ensamhet och sand ». (Tal till senaten den 12 maj 1928, i *Discorsi del 1928*, sid. 109).

« Fascismen har åt Staten återgivit dess suveräna handlingsfrihet — genom att gentemot alla klassers och partiers särintressen hävda dess absoluta etiska värde; den har åt regeringen, som förut inskränkts till att vara ett

exekutivt organ för den valda folkförsamlingen, återgivit dess myndighet att representera Statens personlighet och dess hela maktullkomlighet; den har befriat administrationen från allt partiinflytande och trycket av alla enskilda intressen ». I *Consiglio di Stato* den 22 december 1928, ibidem, sid. 358).

(12) « Ej heller får man förneka den fascistiska Statens moraliska karaktär. Jag skulle blygas att tala från denna tribun, om jag icke kände mig företräda Statens moraliska och andliga makt. Vad vore väl Staten, om den icke hade en egen ande, en egen moral, varigenom dess lagar erhålla sin kraft och dess medborgare kunna bringas till hörsamhet?

.... Den fascistiska Staten hävdar till fullo sin etiska karaktär; den är katolsk men fascistisk, eller rättare sagt framför allt, uteslutande och till sitt väsen fascistisk. Den kompletteras av katolicismen, det förklara vi öppet, men ingen får därför tro sig kunna blanda bort korten för oss med filosofiska och metafysiska trollkonster ». (Tal i deputeradekammaren den 13 maj 1929; *Gli accordi del Laterano*, Rom, « Libreria del Littorio » 1929, sid. 106).

« .... en Stat, som är medveten om sin uppgift, och som representerar ett folk under framåtskridande, en Stat, som oavbrutet utvecklar detta folk äver i fråga om dess fysiska tillstånd; till ett sådant folk måste Staten rikta högt syftande ord, väcka till liv stora idéer och stora

problem och icke blott utöva vanlig administration ». (Ibidem, sid. 107).

(13) « Frihetens begrepp är icke absolut, ty i livet är ingenting absolut. Friheten är icke en rättighet utan en plikt. Den är icke en gåva utan en erövring, icke ett jämlikhetskrav utan ett privilegium. Frihetsbegreppet växlar med tidens gång. Det finns en frihet i fredstid, men den är ingalunda krigstidens frihet. Det finns en frihet under välståndets tid, men den kan icke tillåtas under nödens tid ». (Vid femte årsdagen av fascistpartiets bildande, den 24 mars 1924, i *La nuova politica dell'Italia*, III, *Discorsi del 1924*, Milano, Alpes, 1925, sid. 35).

« I vår stat fattas icke frihet för individen, Frihet har han i högre grad än den isolerade människan, ty Staten skyddar honom; han är en del av Staten. Den isolerade människan däremot står utan beskydd ».

(14) « Vi förkunna i dag för världen den förestående tillblivelsen av den mäktiga italienska enhetsstaten mellan Alperna och Sicilien, vilken Stat tager sig uttryck i en centraliserad, organiserad, enhetlig demokrati, där det italienska folket rör sig efter behag. Ty, mina herrar, antingen låter Ni folket träda inom Statens murar och då kommer det att försvara dessa, eller låter Ni folket stanna utanför och då angriper det dessa murar ». (I

deputeradekammaren den 26 maj 1927; i *Discorsi del 1927*, sid. 159).

« Under den fascistiska regimen förverkligas enigheten mellan alla klasser, den politiska, sociala och moraliska enigheten hos det italienska folket, genom Staten d.v.s. allenast genom den fascistiska Staten ». (I deputeradekammaren den 9 december 1928; i *Discorsi del 1928*, sid. 333).

(15) « Vi hava skapat den italienska enhetsstaten. Märk väl, att sedan kejsardörets tid har Italien icke längre varit en enhetlig Stat. Vi bekräfta här energiskt mina ord från talet i Scalateatern i Milano: « Allt inom Staten, intet mot Staten, intet utanför Staten ». (I deputeradekammaren den 26 maj 1927; i *Discorsi del 1927*, sid. 157).

(16) « Vi befinna oss nämligen i en Stat, som kontrollerar alla verksamma krafter inom nationen. Vi kontrollera de politiska krafterna, vi controllera de moraliska krafterna och vi kontrollera de ekonomiska krafterna, och sålunda äro vi framme vid den fascistiska korporativa Staten...

Vi företräda en ny princip i världen, vi företräda den bestämda, kategoriska och definitiva antitesen gentemot hela världen av demokratier, plutokratier och frimureri, eller kort sagt hela den värld, som bekänner sig till de

odödliga principerna från år 1789». (Vid installationen partiets nya nationella direktorium den 7 april 1926; i *Discorsi del 1926*, sid. 120).

«Korporationernas ministerium är icke ett byråkratiskt organ och avser icke heller att ersätta fackföreningarna i deras nödvändigtvis autonoma verksamhet, vars uppgift är att organisera, gallra och förbättra sina medlemmar. Korporationernas ministerium är det organ, genom vilket den fulländade korporativismen förverkligas i centrum och i periferien, och vilket bringar jämvikt mellan de intressen och krafter, som göra sig gällande i den ekonomiska världen. Att åstadkomma detta är möjligt endast under Statens hägn, ty blott Staten står över de enskildas och gruppernas motsatta intressen och kan föra dem tillsammans mot ett högre mål. Denna verkan inträder så mycket snabbare, därför att alla ekonomiska organisationer, som äro erkända, garanterade och skyddade inom den korporativa Staten, leva sitt liv i fascismens brödrakrets och därmed också acceptera dess doktrinära och praktiska uppfattningssätt». (Vid invigningen av korporationernas ministerium den 31 juli 1926; i *Discorsi del 1926*, sid. 250).

«Vi hava grundat den korporativa och fascistiska Staten, det nationella samhällets Stat, Staten, som samlar, kontrollerar, utjämnar och harmoniserar samhällsklassernas skilda intressen och lämnar alla klasser lika skydd. Och under det att förr, under den demoliberala regimens

2

år, de idogt arbetande massorna sågo med misstroende mot Staten, stodo utanför Staten, voro motståndare till Staten och betraktade Staten såsom sin ständiga fiende, så finns numera icke en enda arbetande italienare, som icke sin plats inom korporationerna, inom federationerna, som icke vill vara en levande molekyl i den ofantliga levande organism, som utgöres av den nationella korporativa fascistiska Staten ». (Tal på fjärde årsdagen av marschen mot Rom från balkongen till Palazzo Chigi den 28 oktober 1926; *ibidem*, sid. 340).

(17) « Kriget har varit « revolutionärt » i den meningen, att det — med floder av blod — gjort upp räkningen med demokratiens, flertalets, mängdens, massornas århundrade ». (*Da che parte va il mondo*, i « *Gerarchia* » 1922 och i *Tempi della rivoluzione fascista*, sid. 37).

(18) Jämför ovan, not. 13.

(19) « En nation existerar försåvitt som den är ett folk. Ett folk höjer sig självt, försåvitt det är talrikt, arbetsamt och välorganiserat. Makten är resultatet av denna fundamentala trinom ». (Vid regimens allmänna sammanträde den 10 mars 1929; i *Discorsi del 1929*, sid. 24).

« Fascismen förnekar icke Staten; den hävdar, att en samhällsgemenskap, nationell eller imperiell, ej kan tän-

kas existera annat än i form av en Stat». (*Stato, Anti-stato, Fascismo*; i «Gerarchia» den 25 juni 1922 och i *Tempi della rivoluzione fascista*, sid. 94).

«För oss är nationen framför allt en andlig företeelse och icke endast ett territorium. Det finns stater, som hava haft ofantliga territorier, men vilka icke efterlämnat det ringaste spår i mänsklighetens historia. Det kommer icke endast an på storleken, ty historien har uppvisat ytterst små, mikroskopiska stater, vilka frambringat oförgängliga minnesmärken inom konst och filosofi.

Nationens storhet är inbegreppet av alla dessa egenskaper, av alla dessa betingelser. En nation är stor, när den i sin verksamhet omsätter sin andliga kraft». (Tal i Neapel den 24 oktober 1922; i *I discorsi della Rivoluzione*, Milano, Imperia, 1923 sid. 58).

«Vi vilja skapa en nationell enhet inom den suveräna Staten, vilken är över alla och kan vara émot alla, emedan den representerar nationens etiska kontinuitet i historien. Utan Staten finnes icke någon nation; endast anhopningar av människor, som äro utsatta för allt upplösningshot historien medför för dem». (I fascistiska partiets nationalråd den 8 augusti 1924; *La nuova politica dell'Italia* fjärde uppl., Milano, Alpes, 1928, sid. 319).

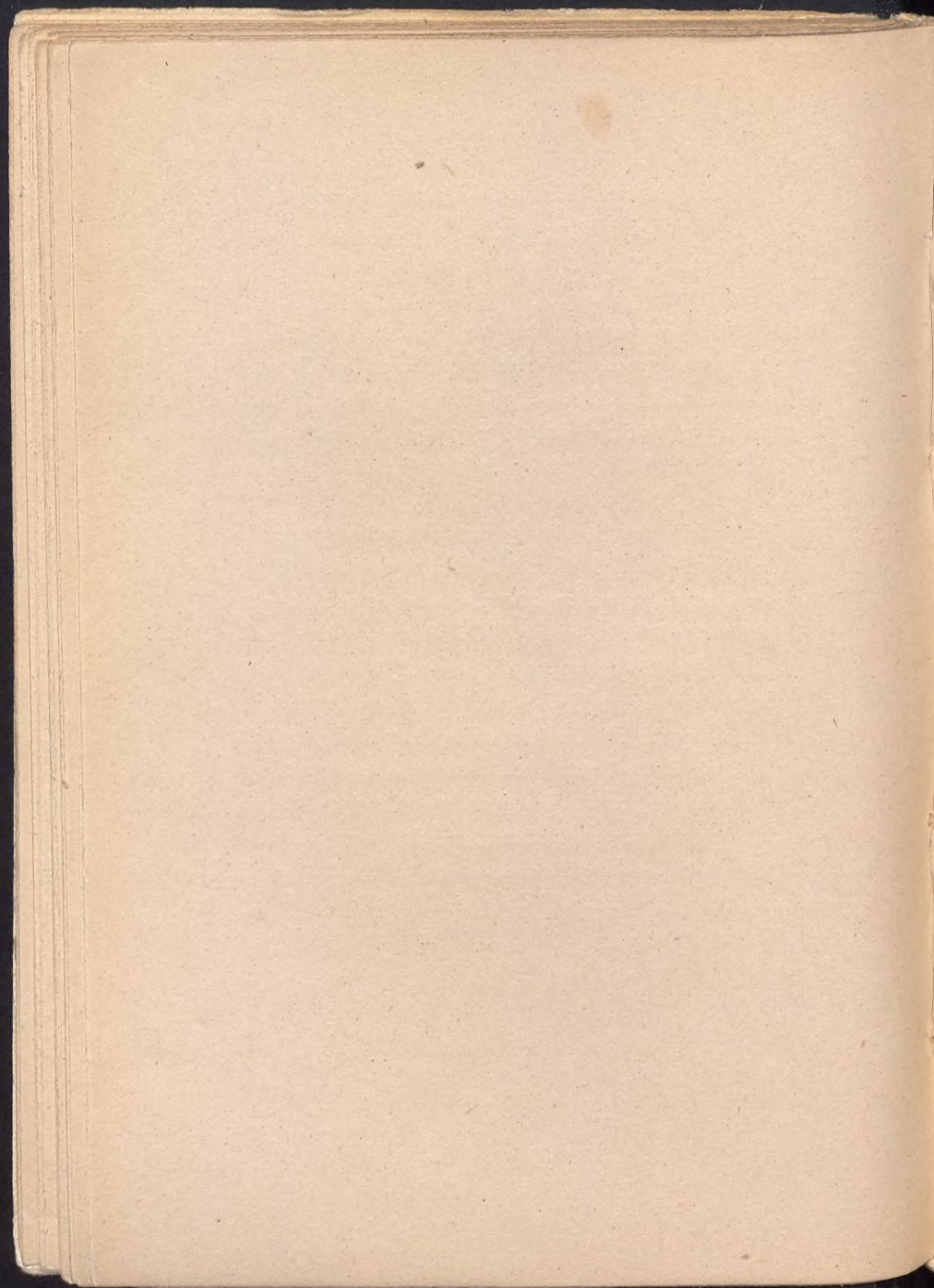
(20) «Jag tror, att folken... om de vilja fortbestå, måste utveckla en viss vilja till makt; i annat fall leva de ett vegeaterande och tynande liv och komma att bliva ett

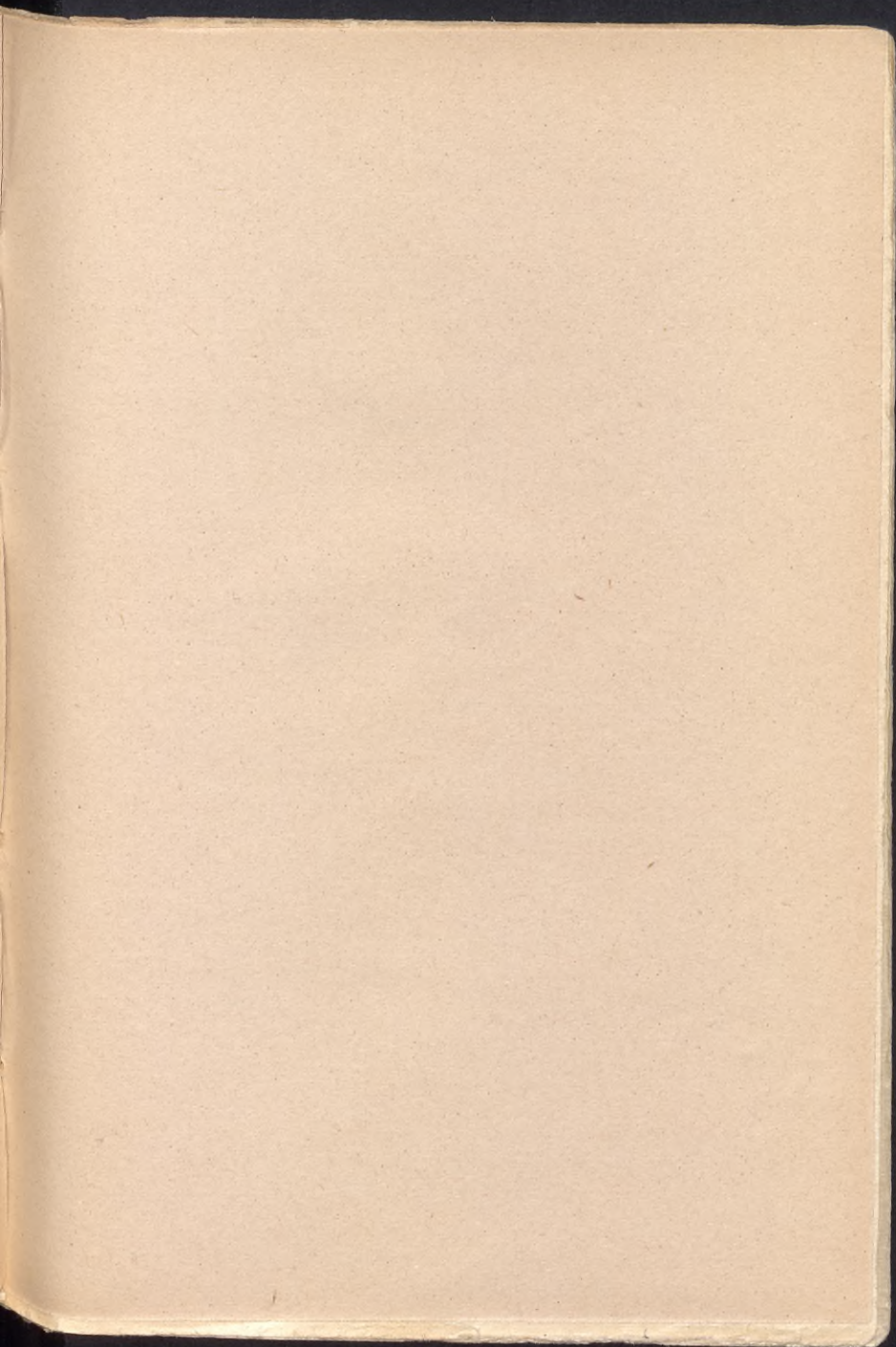
byte för ett starkare folk, hos vilket denna vilja till makt är utvecklad i högre grad ». (Tal till senaten den 28 maj 1926).

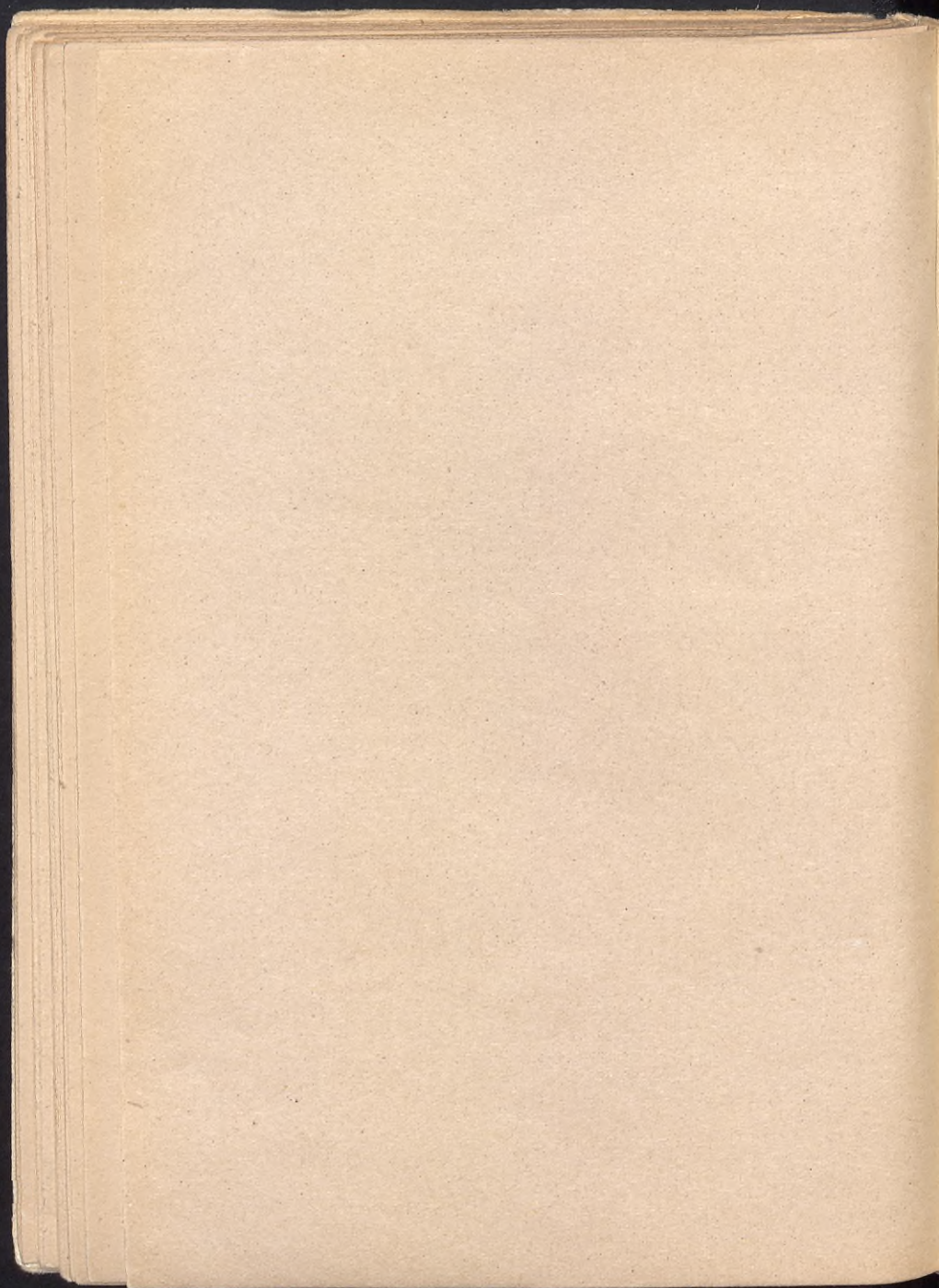
(21) « Det är fascismen, som har omdanat karaktären hos italienarna genom att befria våra själar från all oren slagg, genom att stålsätta offerviljan och genom att giva det italienska ansiktet dess äkta prägel av kraft och skönhet ». (Tal i Pisa den 25 maj 1926; i *Discorsi del 1926*, sid. 193).

« Det är icke ur vägen att belysa den inre karaktären, den djupaste innebörden i det fascistiska uppståndet. Det är icke blott fråga om en ceremoni utan om ett ytterst viktigt led i det allmänna och fullständiga system för den italienska individens uppfostran och allsidiga förberedelse, vilket den fascistiska revolutionen betraktar såsom en uppgift av fundamental och prejudicierande betydelse för Staten, ja, till och med den fundamentala. Om Staten underlåter att lösa denna uppgift eller tillåter att den fritt diskuteras, så sätter den helt enkelt på spel själva sin rättighet att existera ». (I deputeradekammaren den 28 maj 1928; i *Discorsi del 1928*, sid. 68).

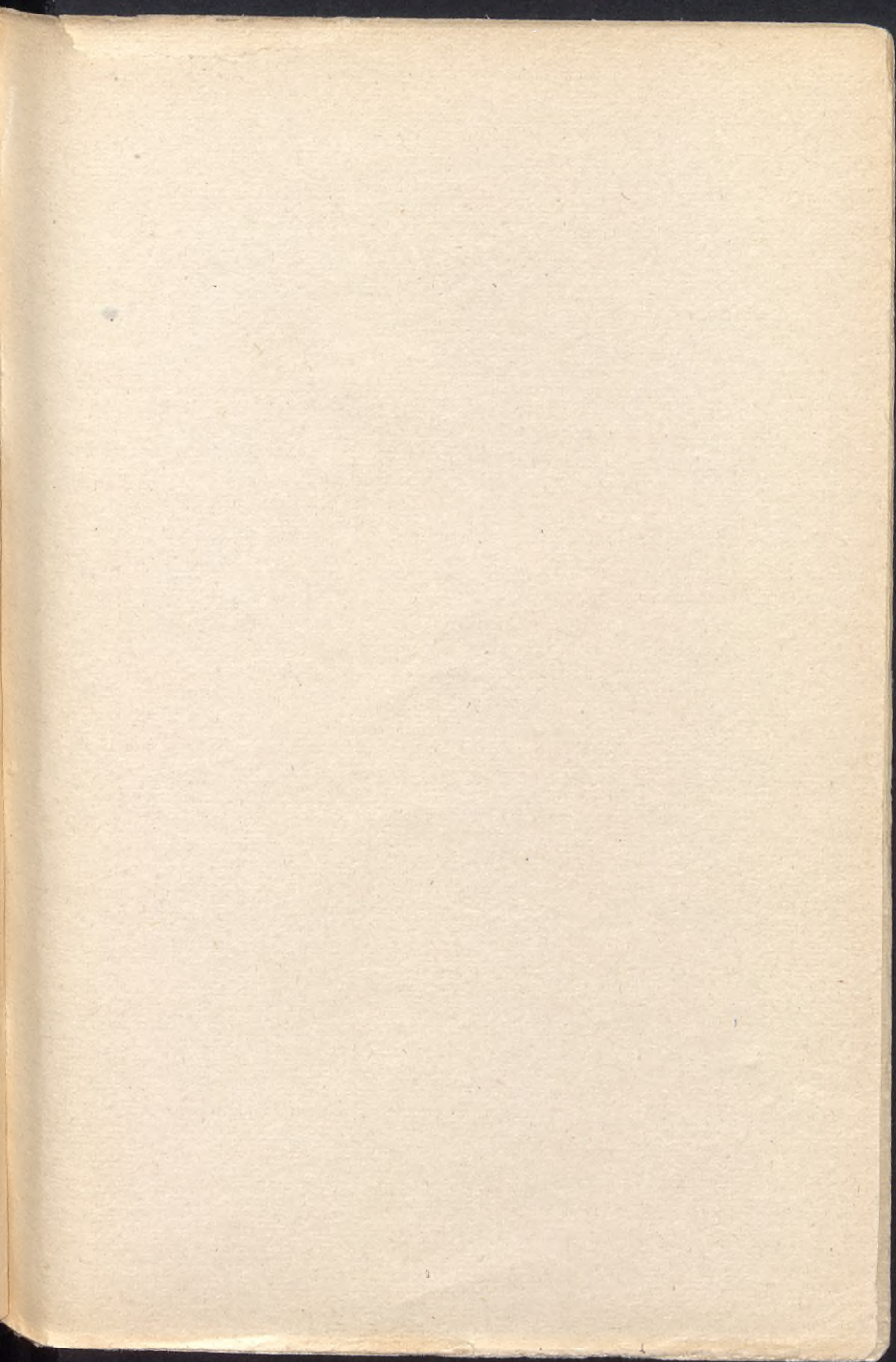

kr. 1,50

27.1.49

